

[Lasse Budtz]

de to supermagter, der sikrer, at zonen respekteres. Zonen skal altså forhandles med såvel USA som Sovjet, efter at de nordiske lande er blevet enige om zonen karakter og udstrækning. Tilsagnet om, at vi aldrig vil modtage kernevåben, det juridisk bindende traktatmæssige tilsagn, skal med andre ord gives i forbindelse med zonen oprettelse. Indtil da kan kernevåbnene alligevel ikke bringes ind i landet, hvis den danske regering nægter at give tilladelse, og vi kan i socialdemokratiet simpelt hen ikke forestille os, at nogen dansk regering på noget tidspunkt vil kunne mobilisere et flertal for at acceptere kernevåben.

Vi har tidligere sagt, at vi ikke vil acceptere kernevåben under de nuværende omstændigheder, altså i fredstid. Det er for at undgå, at vi i uforudsigelige kommende situationer skulle modtage dem i krise- eller i krigstid, vi nu siger, at vi vil arbejde for, at vi ikke får kernevåben på dansk jord under nogen omstændigheder, ved at medvirke til etableringen af en nordisk zone.

Vi vil gerne se zonen i en større europæisk sammenhæng. Der er planer om en zone på Balkan, og Palmekommissionens forslag om en zone, der som et bælte løber ned gennem Europa, vil være velkendt. Denne zone såvel som de andre vil forbedre sikkerheden og det internationale klima, hvilket i højeste grad turde være tiltrængt. I øvrigt må jeg minde om Palmekommissionens fuldstændig rigtige konklusion, der siger, at man kun opnår sikkerhed i samarbejde med sin modpart.

Blandt de mange planer er én, udarbejdet af organisationen Nej til Atomvåben, og den bør vi komplimentere, for planen er både realistisk og nøgtern. Den understreger bl.a., at en zone i sig selv ikke indebærer nogen ændring i eksisterende alliancefrihed eller alliancetilknudning for noget nordisk land. En nordisk zone skal heller ikke efter socialdemokratiets opfattelse indebære, at Danmark forlader NATO eller bevæger sig mod neutralitet.

Vi mener, at de havområder og det luft- rum, som de deltagende lande har suveræniteten over, skal omfattes af zonen, og det må være rimeligt at prøve at få så meget af Østersøen med som muligt, simpelt hen inddraget i zonen. Der er ingen grund til på forhånd at fraskrive sig denne mulighed. Desuden kunne man i forbindelse med zonen

oprettelse tænke sig begrænsninger i tilstødende områder, selvfølgelig efter forhandling, en mulighed, både præsident Bresnjev og senere præsident Andropov har udtalt sig imødekomme om.

Vi kan ikke godtage den opfattelse, at en zone vil svække forsvaret af det nordiske område, fordi kernevåbenmagterne jo skal forpligte sig til at respektere zonen og ikke bruge eller true med at bruge kernevåben mod zonen lande. Selv forpligter disse lande sig til, hvis vi henholder os til de forskellige forslag, ikke at udvikle, afprøve, producere, anskaffe, modtage, besidde eller oplagre kernevåben. En sådan ordening vil kunne øge det nordiske områdes sikkerhedspolitiske stabilitet. Danmark skal fortsat have et konventionelt forsvar, der forbliver en del af kæden, men Danmark skal samtidig give sit bidrag til afspænding og tillidskabende holdninger ved at tilslutte sig arbejdet for en zones oprettelse.

Dette er en socialdemokratisk politik, som vi er overbeviste om har den nødvendige folkelige opbakning. Vi tillægger opbakningen bag sikkerhedspolitikken meget stor betydning, og det er også derfor, vi har udtrykt dyb bekymring over den indskrænkning af den folkelige opbakning bag NATO, der kan komme, hvis de europæiske mellemdistance-raketter fortsat opstilles.

Man hører ofte – vi vil utvivlsomt også høre det i dag – at Danmark skal udtræde af NATOs atomplanlægningsgruppe, NPG, Nuclear Planning Group, og jeg skal ikke nægte, at jeg godt forstår, hvordan den slags ønsker opstår i en tid, hvor nedrustningsmulighederne synes totalt blokerede. Men bortset fra at denne gruppes betydning efter min mening nok overdrives, er det et spørgsmål, om det er en god idé, at Danmark forlader gruppen, når der jo ikke er tale om, at Danmark skal forlade NATO. Er det ikke bedre at fortsætte i de organer, hvor vi dog i hvert fald kan få en vis indflydelse på den strategi eller den politik, NATO skal føre? Situationen kan naturligvis ændre sig, udenrigspolitikken står som bekendt aldrig stille, men vor umiddelbare holdning er, at vi skal forblive også i NPG.

Ligesom højtstående militære danske eksperter kan socialdemokratiet ikke forestille sig nogen situation, hvor man med fordel kan bruge kernevåben på eller fra dansk om-